

DANIŞTAY KARARI

Danıştay Sekizinci Daire Başkanlığından:

Esas No : 2021/6465

Karar No : 2022/909

Kanun Yararına Temyiz Eden : Danıştay Başsavcılığı

Davacı : CCH Turizm Seyahat Organizasyon Otomotiv
Taşımacılık Tic. Ltd. Şti.

Vekili : Av. Zeynelabidin POYRAZ
UETS adresi vardır.

Davalı : Nakil Vasıtaları Vergi Dairesi Müdürlüğü

Vekili : Av. Hacer CEYLAN - (Aynı adreste)

İstemin Özeti : İstanbul 4. İdare Mahkemesi'nin 28/04/2021 gün ve E:2021/190, K:2021/627 sayılı kararının 2577 sayılı Yasanın 51. maddesi uyarınca kanun yararına temyizden incelenerek bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi : Merve SATIŞ

Düşüncesi : İstem kabulü gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Başsavcısı : Abdulkadir ATALIK

Düşüncesi : Davacı şirket adına kayıtlı taşıtın hız limitini aştığından bahisle verilen trafik idari para cezasının tahsili amacıyla düzenlenen 25/09/2020 günlü ve 2020092566Ois0002510 sayılı ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davada; ödeme emrinin dayanağı olan trafik para cezasının 27/12/2019 tarihinde ödendiği ve 09/11/2020 tarihinde ise dava konusu ödeme emrinin kaldırıldığı anlaşılmakla, konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına, davanın açılmasına sebebiyet verdiği için yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına ve davalı idare lehine vekalet ücretine hükmeden İstanbul 4. İdare Mahkemesi Hakimliğinin 28/04/2021 günlü ve E:2021/190, K:2021/627 sayılı kesin kararın, kanun yararına temyiz edilmesine ilişkin verilen dilekçe üzere konu incelendi.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51'inci maddesinde; idare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenlerin, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabileceği; temyiz isteği yerinde görüldüğü takdirde kararın, kanun yararına bozulacağı; bu bozma kararının, daha önce kesinleşmiş olan merci kararının hukuki sonuçlarını kaldırmayacağı hükme bağlanmıştır.

Yine 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesinin yargılama giderleri konusunda yollamada bulunduğu 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "Yargılama giderlerinin kapsamı" başlıklı 323. maddesinde;

"Yargılama giderleri şunlardır:

a) Celse, karar ve ilam harçları.

b) Dava nedeniyle yapılan tebliğ ve posta giderleri.

...

ğ) Vekille takip edilen davalarda kanun gereğince takdir olunacak vekalet ücreti.

h) Yargılama sırasında yapılan diğer giderler." ;

"Yargılama giderlerinden sorumluluk" başlıklı 326. maddesinde;

"(1) Kanunda yazılı hâller dışında, yargılama giderlerinin, aleyhine hüküm verilen taraftan alınmasına karar verilir.

(2) Davada iki taraftan her biri kısmen haklı çıkarsa, mahkeme, yargılama giderlerini tarafların haklılık oranına göre paylaşır..." hükümlerine yer verilmiştir.

6100 sayılı Kanun'un 331. maddesinin 1. fıkrasında ise; "Davanın konusuz kalması sebebiyle davanın esası hakkında bir karar verilmesine gerek bulunmayan hâllerde, hâkim, davanın açıldığı tarihteki tarafların haklılık durumuna göre yargılama giderlerini takdir ve hükmeder." kuralı yer almaktadır.

Hukumumuzda, iptal davası açıldıktan sonra, yargılama faaliyeti devam ederken, idarece işlemin, yürürlükten kaldırılması, hukuk aleminde geçerliliğinin kalmaması ve artık işin esasının incelenmesinde menfaat görülmeyen hallerde davanın konusuz kaldığından söz edilmektedir.

Davanın konusuz kaldığı durumlarda, yargı yerince dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilebileceği tabii olmakla birlikte, hakime, davanın açıldığı zamandaki haklılık durumunu değerlendirerek yargılama giderlerine hükmetme konusunda da takdir hakkı tanındığı görülmektedir.

Dava dosyasında incelenmesinden, davacı şirket adına kayıtlı taşıtın hız limitini aştığından bahisle 23/07/2019 tarihinde tutulan trafik idari para cezasına konu olan 1.002,00-TL nin 27/12/2019 tarihinde ödendiği ve 25/09/2020 günlü, 2020092566Ois0002510 sayılı ödeme emrinin ise 09/11/2020 tarihinde davalı idarece kaldırıldığı, davacı şirket tarafından İstanbul 4. İdare Mahkemesinde açılan ilk davada verilen dilekçe ret kararının ise 27/10/2020 olduğu dikkate alındığında davanın açılmasına davalı idarenin sebebiyet verdiği açıktır.

Bu itibarla, dava açıldıktan sonra ödeme emrinin davalı idarece kaldırılması nedeniyle konusuz kalan davada, davalı idarenin davanın açılmasına sebebiyet verdiği görüldüğünden, yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına ve davalı idare lehine vekalet ücretine hükmedilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul 4. İdare Mahkemesi Hakimliğinin 28/04/2021 günlü ve E:2021/190, K:2021/627 sayılı kesin kararı, 2577 sayılı Yasanın 51'nci maddesi uyarınca yürürlükteki hukuka aykırı sonucu ifade ettiğinden, kanun yararına bozulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüldü:

Dava, davacı şirket adına kesilen trafik idari para cezasının tahsilî amacıyla düzenlenen 25.09.2020 tarih ve 2020092566Ois0002510 takip numaralı 1.002,00-TL miktarlı ödeme emrinin iptali istemiyle açılmıştır.

İstanbul 4. İdare Mahkemesi Hakimliği'nin 28.04.2021 gün ve E:2021/190, K:2021/627 sayılı kararıyla; davalı idare tarafından Mahkeme kayıtlarına giren 08.03.2021 tarihli dilekçe ile ödeme emrinin dayanağı olan borcun 27.12.2019 tarihinde ödendiği, ödeme neticesinde 09.11.2020 tarihinde dava konusu ödeme emrinin kaldırıldığı anlaşılmış olduğundan konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına, davanın açılmasına yol açtığından dolayı 256,85-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına ve Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 2.040,00-TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine kesin olarak karar verilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Kanun Yararına Temyiz" başlıklı 51. maddesinde; "1. İdare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenler, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabilir. 2. (Değişik: 5/4/1990 - 3622/20 md.) Temyiz isteği yerinde görüldüğü takdirde karar, kanun yararına bozulur. Bu bozma kararı, daha önce kesinleşmiş olan merci kararının hukuki sonuçlarını kaldırmaz. 3. Bozma kararının bir örneği ilgili bakanlığa gönderilir ve Resmi Gazete'de yayımlanır." hükmüne yer verilmiştir.

Yine 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesinin yargılama giderleri konusunda atıfta bulunduğu 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "Yargılama giderlerinin kapsamı" başlıklı 323. maddesinde; "(1)Yargılama giderleri şunlardır:

- a) Başvurma, karar ve ilam harçları.
- b) Dava nedeniyle yapılan tebliğ ve posta giderleri.
- c) Dosya ve sair evrak giderleri.
- ç) Geçici hukuki koruma tedbirleri ve protesto, ihbar, ihtarname ve vekâletname düzenlenmesine ilişkin giderler.
- d) Keşif giderleri.
- e) Tanık ile bilirkişiye ödenen ücret ve giderler.
- f) Resmî dairelerden alınan belgeler için ödenen harç, vergi, ücret ve sair giderler.
- g) Vekil ile takip edilmeyen davalarda tarafların hazır buldukları günlere ait gündelik, seyahat ve konaklama giderlerine karşılık hâkimin takdir edeceği miktar; vekili bulunduğu hâlde mahkemece bizzat dinlenmek, isticvap olunmak veya yemin etmek üzere çağrılan taraf için takdir edilecek gündelik, yol ve konaklama giderleri.
- ğ) Vekille takip edilen davalarda kanun gereğince takdir olunacak vekâlet ücreti.
- h) Yargılama sırasında yapılan diğer giderler." kuralı yer almaktadır.

Aynı Kanun'un "Yargılama giderlerinden sorumluluk" başlıklı 326. maddesinde; "(1) Kanunda yazılı hâller dışında, yargılama giderlerinin, aleyhine hüküm verilen taraftan

alınmasına karar verilir. (2) Davada iki taraftan her biri kısmen haklı çıkarsa, mahkeme, yargılama giderlerini tarafların haklılık oranına göre paylaşır." hükümlerine ve "Esastan sonuçlanmayan davada yargılama gideri" başlıklı 331. maddesinin 1. fıkrasında ise; "Davanın konusuz kalması sebebiyle davanın esası hakkında bir karar verilmesine gerek bulunmayan hâllerde, hâkim, davanın açıldığı tarihteki tarafların haklılık durumuna göre yargılama giderlerini takdir ve hükmeder." hükmüne yer verilmiştir.

2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinde, düzenleyici veya bireysel bir işlem nedeniyle menfaati ihlal edilenler tarafından iptal davası açılabileceği belirtilerek, kişilere, dava açma yolu ile iddialarını yargı yerinde ileri sürme hakkı özel olarak düzenlenmiştir.

Hukukumuzda, iptal davası açıldıktan sonra, yargılama faaliyeti devam ederken, kamu hizmetinin sürekliliği ve değişkenliği kapsamında idarece işlemin, yürürlükten kaldırılması, hukuk aleminde geçerliliğinin kalmaması ve artık işin esasının incelenmesinde menfaat görülmeyen hallerde davanın konusuz kaldığından söz edilmektedir. Davanın konusuz kaldığı durumlarda, yargı yerince dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilebileceği tabii olmakla birlikte, yargılama faaliyeti esnasında yapılan yargılama giderlerinin hangi tarafa yükletileceğinin de kararda ayrıca belirlenmesi gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden; davacı şirket adına kayıtlı taşıtın hız limitlerini aştığından bahisle 23.07.2019 tarihinde tesis edilen trafik idari para cezasına konu olan 1.002,00-TL'nin 27.12.2019 tarihinde ödendiği ve fakat ödenen para cezasının tahsili amacıyla 25.09.2020 günlü, 20200925660is0002510 sayılı ödeme emrinin düzenlenerek davacıya tebliğ edildiği, davacı tarafından söz konusu ödeme emrinin iptali istemiyle 19.10.2020 tarihinde İstanbul 4. İdare Mahkemesi nezdinde açılan davada; davalı idarece verilen savunma dilekçesinde, dava konusu ödeme emrine konu borcun 27.12.2019 tarihinde ödenmesi nedeniyle ödeme emrinin 09.11.2020 tarihinde takipten kaldırıldığına belirtildiği, bu haliyle davanın konusuz kaldığı anlaşılmaktadır.

6100 sayılı Kanun hükümleri uyarınca, konusuz kalan bu davada yapılan yargılama giderlerinden sorumlu tutulacak tarafın belirlenmesi için yargı yerince, tarafların davanın açıldığı tarihteki haklılık durumunun irdelenmesi zorunludur.

Somut olaya bakıldığında, ödeme emrine konu edilen para cezası, 27.12.2019 tarihinde ödenmesine rağmen 25.09.2020 tarihinde söz konusu cezanın tahsili amacıyla ödeme emrinin düzenlendiği ve bu ödeme emrinin iptali istemiyle dava açıldıktan sonra davalı idare tarafından takipten kaldırıldığı anlaşıldığından, davanın açılmasına davalı idarenin sebep olduğu açıktır.

Yukarıda aktarılan hususlar birlikte değerlendirildiğinde; dava konusu ödeme emrini düzenleyen davalı idarenin davanın açılmasına sebebiyet verdiği ve Anayasa'nın 36. maddesinde öngörülen hak arama hürriyeti kapsamında dava açan davacı, davada haksız çıkan taraf olarak kabul edilemeyeceğinden yargılama giderlerinin davacı üzerinde

birakılmasına ve davalı idare lehine vekalet ücretine hükmedilmesinde hukuka ayarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; Danıştay Başsavcılığı'nın **kanun yararına temyiz isteminin kabulüne**, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesi gereğince İstanbul 4. İdare Mahkemesi'nin 28/04/2021 gün ve E:2021/190, K:2021/627 sayılı kararının vekalet ücreti ve diğer yargılama giderlerine ilişkin kısmının, hukuki sonuçları kalkmamak koşulu ile **kanun yararına bozulmasına**, kararın birer örneğinin taraflar ile Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmesine ve bu kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasına, 16/02/2022 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

Esas No :2021/6465

Karar No :2022/909

KARŞI OY :

(X) - 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51'inci maddesinde; idare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenlerin, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabileceği; temyiz isteği yerinde görüldüğü takdirde kararın, kanun yararına bozulacağı; bu bozma kararının, daha önce kesinleşmiş olan merci kararının hukuki sonuçlarını kaldırmayacağı hükme bağlanmıştır.

Olayda, kanun yararına bozmayı gerektirecek hukuki şartların bulunmadığı anlaşıldığından kanun yararına temyiz isteminin reddi gerektiği görüşüyle aksi yöndeki çoğunluk kararına katılmıyoruz.